

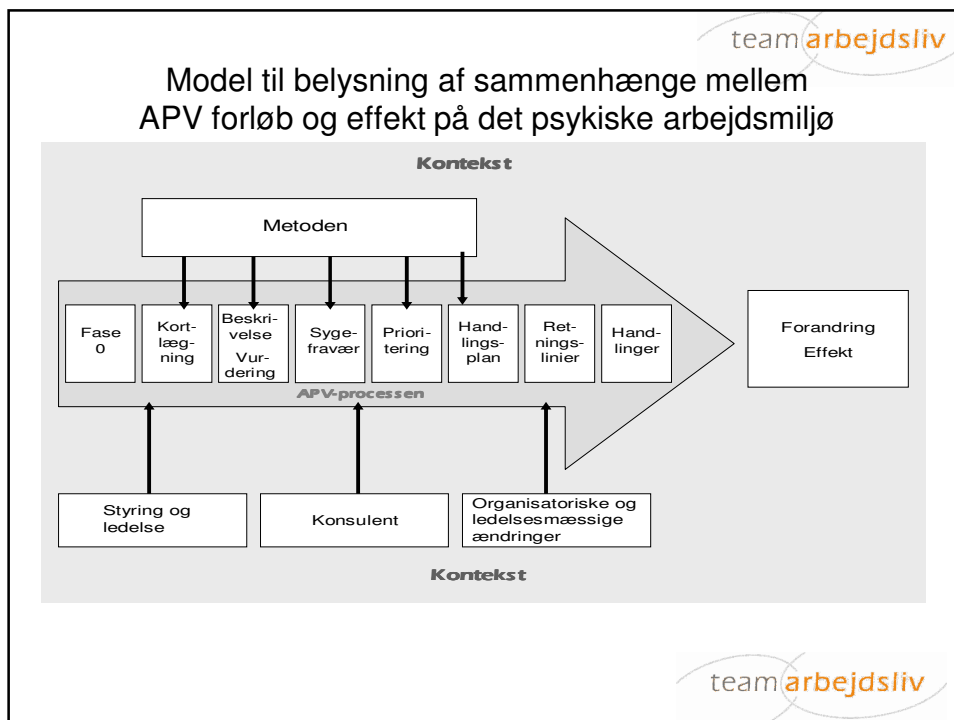
Tredje generation af APV? hvilke udfordringer står vi overfor?

Hans Jørgen Limborg &
Hans Hvenegaard
teamArbejdsliv

Carsten Jeppesen & Sanne With Sørensen
front Avenue

Forløb

- Udfordringer for APV og psykisk arbejdsmiljø
- Muligheder og udfordringer for en elektronisk styret APV med handleplan
- Udfordringer på vejen mod 3. generation af APV
- Summen ved bordene
- Reaktionen og Opsamling

- team **arbejdsliv**
- ### Fase 0 – det nødvendige fundament
- Klarhed, prioritering og ambition
  - Organisere arbejdet og overblik over APV-forløbet
  - Betydning af øverste leders involvering
  - Metodevalg – ikke kun tænke kortlægning
  - Informations- og kommunikationsplan

Styring og ledelse – fra start til slut

teamarbejdsliv

Styre og lede det samlede APV-forløb fra fase 0 til gennemførelse af handlingsplanerne

- Projekt- og forandringsledelse væsentligt
- Tendens til at "køle af" jo længere i forløb
- Øverste ledelses synlige prioritering/deltagelse fastholder fokus
- Projektleder med opbakning og gennemslagskraft i organisationen ofte en ledelsesperson
- Godt samspil mellem virksomhed og konsulent
- Samspil med linjeorganisationen - fra problemløsning til integration

Beskrivelse, vurdering & analyse

teamarbejdsliv

- en overset aktivitet med stor betydning

- Handleplaner og indsatser bliver sjældent bedre end kvaliteten af beskrivelsen og analysen af de givne problemstillinger
- Inddragelse af flere data
  - Fravær, personaleomsætning, trivselsmåling, kvalitetsopfyldelse, omfanget af stresstilfælde, erfaringer fra hverdagen m.v.
- Inddragelse af de rette kompetencer
  - Viden om trivsel og psykisk arbejdsmiljø, berørte medarbejdere og ledere, chefer på et højere niveau,
- Løsninger/indsatser er ofte nye processer på et mere konkret niveau
  - Ikke alt er noget der kan ændres her og nu, men er processer eller adfærds- og bevidsthedsforandringer

Handleplaner, handleforpligtigelse og masterplan

teamarbejdsliv

- Mange samtidige handleplaner og indsatser omkring det psykiske arbejdsmiljø – skab sammenhæng
  - Trivselsmålinger, klimaundersøgelser m.v.
- Vejen skabes mens vi går, men det kræver vi går
  - Handleplaner skal ikke samle støv - men være et aktivt redskab
- Handleplaner er aldrig bedre end den handleforpligtigelse, som nogen tager på sig
- Masterplan – APV kan være et led i ”den store plan”, som drift, udvikling, strategi og personaleforhold snurrer omkring

Periodiske eftersyn og hverdagens fokus på det psykiske arbejdsmiljø

teamarbejdsliv

- En APV-indsats hver 3. år skaber ikke meget godt psykisk arbejdsmiljø
- Arbejdsmiljøet (især PSA) skal vedligeholdes, udvikles og passes i hverdagen
- Psykisk arbejdsmiljø skal tænkes ind i drift, strategi og personaleforhold og når arbejdsforholdene ændres.
- De vigtigste redskaber i hverdagen er:
  - Øjne og øre: Observation
  - Mund - samtale: dialog og forståelse mellem kollegaer og medarbejdere og ledere
  - Viden om symptomer og indsatsområder

Udviklingen af APV – arbejdet

teamarbejdsliv

	1. generation	2. generation	3. generation
Målet med APV	Opfylde loven Få overblik	Forebygge Inddragelse	Sikre at am forbedringer bliver gennemført Integrere AM i drift, udvikling og personaleledelse
Fokus	Fysisk arbejdsmiljø	Fysisk og psykisk AM	Arbejdets vilkår og rammer Kerneopgaven, mening og kvalitet Trivsel og relationer Fravær
Metodevalg	Tjeklister Rundgang	Spørgeskema Dialog	Integrerede og mangfoldige Rettet mod prioriterede problemer
Centrale Aktører	Sikkerheds grp. BST	SiO, Intern AM HR	Chefer, ledere, tillidsvalgte og medarbejdere SiO/Am-gr, HR, Interne og eksterne AM - konsulenter

De fem udfordringer på vejen mod 3. generations APV

teamarbejdsliv

"Når APV er et middel frem for et mål"

- Metodeudfordringen
- Analyseudfordringen
- Den organisatoriske udfordring
- Handlingsudfordringen
- Kompetenceudfordringen

Metodeudfordringen

- Ingen kortlægningsmetoder kan dække det hele
- ”Metoder” skal kunne mere end blot kortlægge
  - Analysere og skabe forståelse
  - Styring og ledelse af processen
  - Inddragelse af arbejdets vilkår og betingelser

Analyse udfordringen

- Der mangler fastlagte mål for arbejdsmiljøindsatsen (fase 0)
- Kortlægninger går i stå - ”Sammenligningsdilemmaet”
- Evnen til lokalt at afdække årsagssammenhænge skal udvikles (tid, erfaring, lokalkendskab mm)
- En ”analyse” kræver mange typer af data:
  - Statistiske data: fravær, ulykker, antal stress ramte, omfang af konflikter, dårlig produktivitet, arbejdsforhold
  - Viden om de særlige arbejdsmiljøforhold på virksomheden
  - Kortlagt oplevelse af arbejdet

Den organisatoriske udfordring

- APV skal "samarbejde" med andre indsatser – trivselsmåling, ledervurdering, klima, jobudvikling, arbejdsorganisering, samarbejde og sundhedsfremme
- APV skal støtte et revitaliseret "arbejds miljøsystem", der udnytter de nye muligheder for fleksibilitet
- APV skal støtte at arbejdsmiljøhensyn inddrages i drift, udvikling og personalepolitik
- APV skal være en ramme for en aktiv inddragelse af medarbejderne i AM-arbejdet

Handlingsudfordringen

- Dialog skaber ikke handling af sig selv
- Handleplaner skaber ikke handleforpligtigelse
- Ansvar skal placeres i de "grupper" der kan handle
  - "Hverdagens helte" – sikkerhedsrepræsentanter, ledere og medarbejdere ("ambassadører") der medtænker arbejdsmiljøet i drift, udvikling og personaleledelse
  - "Strategisættere" – Chefer, TR'er, udviklere der sætter retning
  - "Specialister" – Arbejds miljø-, HR- og andre konsulenter der bærer på specialviden

Kompetenceudfordringen

- Udvikling af evne til at analysere data
- APV aktører savner ofte styrings- og ledelsesmæssige kompetencer
- Der kræves også evner til at håndtere relationer og sociale forhold
- Der savnes bedre grundlag for at inddrage eksterne og interne eksperter
- Er ”den nye AM – uddannelse” vejen?

Bordsnak

- Fem grupper med hver sin udfordring

Metodeudfordringen

Ingen kortlægningsmetoder kan dække det hele

- Hvilke krav kan der stilles til en metode som udover at kortlægge også kan:
  - Analysere og skabe forståelse
  - Støtte styring og ledelse af processen
  - Inddrage "alle" arbejdets vilkår og betingelser

Analyse udfordringen

Evnen til at afdække årsagssammenhænge tager tid at udvikle og kræver erfaring, lokalkendskab mm.

- Hvad skal der til for at styrke den lokale analyse evne?
  - Hvilke data er der behov og hvordan vurderes de?
  - Hvordan kan de særlige arbejdsmiljøforhold på virksomheden bedst indgå?
  - Kan "hårde data" kobles med oplevelsen af arbejdet?

Den organisatoriske udfordring

APV bør "samarbejde" med andre lignende indsatser – trivsel, ledervurdering, klimamåling, jobudvikling, arbejdsorganisering, samarbejde sundhedsfremme mm.

- Hvordan ser den struktur ud, der bedst skaber synergi og samarbejde mellem indsatserne?
- Kan APV medvirke til at arbejdsmiljøhensyn inddrages i drift, udvikling og personalepolitik?
- Er APV et middel til at sikre, at medarbejderne inddrages?

Handlingsudfordringen

Dialog og handleplaner skaber ikke handling af sig selv

- Hvad skal der til for at en handleplan føres ud i livet?
- Hvordan forpligtes de "grupper" der kan handle?
  - "Hverdagens helte" – sikkerhedsrepræsentanter, ledere og medarbejdere
  - "Strategisættere" – Chefer, TR'er, og "udviklere"
  - "Specialister" – Arbejdsmiljø-, HR- og andre konsulenter der bærer på specialviden

Kompetenceudfordringen

APV aktører savner ofte styrings- og analyse kompetencer

- Hvordan rustes de centrale APV aktører bedst til opgaven? F.eks:
  - At afdække lokale "årsagssammenhænge"
  - At inddrage eksterne og interne eksperter
  - At vælge de rette metoder
  - At fremme forpligtelse på strategisk niveau
- Er "den nye AM – uddannelse" en mulighed?